

Integració curricular de la creació de videojocs

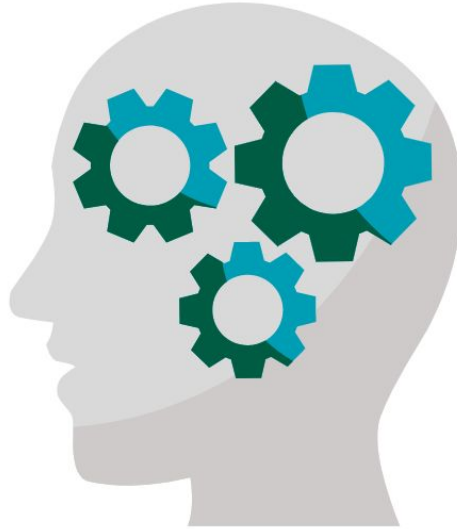

Des del CEFIRE artisticoexpressiu entenem que el professorat pot i ha d'atendre qualsevol projecte des d'una **visió oberta i interdisciplinària**. És per això que intentarem facilitar idees i propostes de caràcter didàctic i metodològic mitjançant les quals puguem atendre el **marc curricular** (continguts, criteris d'avaluació i indicadors) de les especialitats que representem en aquest àmbit, i que dóna resposta a diversos **indicadors d'èxit i blocs de continguts**.

D'aquesta manera la justificació didàctica atén el marc curricular d'una manera similar a l'**aprenentatge basat en projectes**.

QUINES METODOLOGIES?

Per a la pràctica docent del procés d'aprenentatge del projecte haurem de plantejar una **metodologia** basada en un plantejament des del **treball col·laboratiu**, establint **rols en l'equip de treball**, atenent el **procés** al mateix nivell d'importància que el **producte final** i intentant donar **resposta curricular** al major nombre d'indicadors possible de diverses assignatures amb l'ajuda d'**instruments d'avaluació** adequats.

En els nostre àmbit, l'artísticoexpressiu, entenem que hi ha dos models d'aproximació: l'educació en les arts i l'educació a través de les arts.

L'ART COM A MANERA DE FER

- EDUCACIÓ EN LES ARTS

Genera un **coneixement específic** vinculat als llenguatges i les habilitats artístiques.

- EDUCACIÓ A TRAVÉS DE LES ARTS

La segona, més actual, considera **l'art com a vehicle de transformació social**, i l'entén com a eix transversal que travessa tot el currículum: es tracta de l'educació a través de les arts. Aquesta manera d'entendre allò artístic implica una transformació total en la manera d'organitzar els sabers que conformen el currículum escolar i comporta, necessàriament, el treball per projectes. Cerca enfortir, mitjançant les arts i la cultura, l'adquisició d'habilitats humanes generals, i la formació de valors.

TREBALL PROJECTUAL

INTERDISCIPLINARIETAT

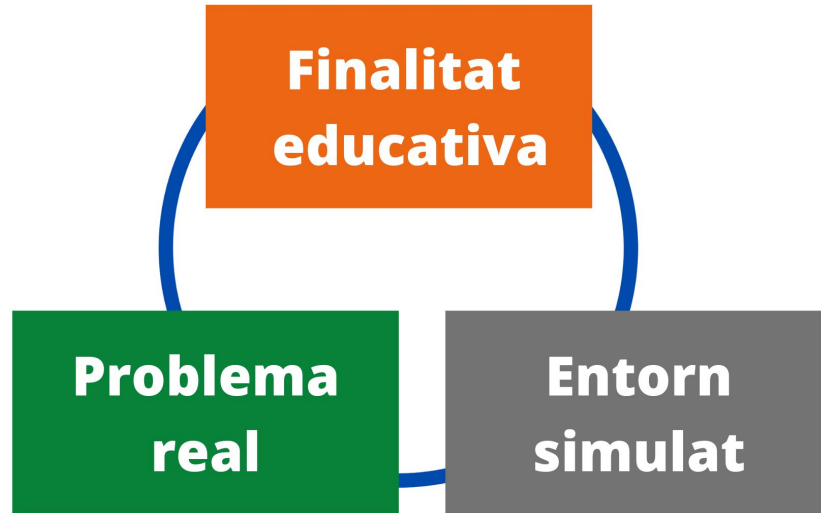

El projecte **Planeta Debug** planteja un repte pluridisciplinari recolzant-se en l'ús de les noves tecnologies i les metodologies com l'**ABP**. Es tracta de que el mateix alumnat cree videojocs amb un propòsit més enllà del mer entreteniment, pensats i dissenyats amb una finalitat educativa en tots o alguns dels seus elements. Aquesta definició, més pròxima al concepte *serious games*, és a dir, *joc amb propòsit de resoldre un problema real en entorns simulats que generalment busquen un canvi social, desenvolupament d'habilitats, salut emocional, etc* (Wouters, van Nimwegen et al, 2013) envoltada des d'un plantejament curricular pluridisciplinari pot complementar-se amb altres com l'**ABJ** (Aprentatge basat en el joc) i la pròpia **Gamificació** creant un ambient propici per a l'assoliment competencial real del nostre alumnat.

Els docents portem, ja algun temps, incorporant mecàniques i dinàmiques pròpies del joc per incrementar el rendiment i la motivació a les nostres aules. Les anomenades noves metodologies, com ara l'Aprenentatge Basat en Reptes o l'ús de **mecàniques i dinàmiques pròpies dels videojocs en contextos no lúdics** d'ús conegut com a **Gamificació** ens aporten a l'àmbit educatiu infinitat de possibilitats i recursos per a facilitar el procés d'aprenentatge.

CREACIÓ DE VIDEOJOCs
MÉS ENLLÀ DE L'ENTRETENIMENT

ABPA: APRENTATGE BASAT EN PROJECTES ARTÍSTICS

- **EIX CRÍTIC:** CRISI MEDIAMBIENTAL
- PERSPECTIVA **MULTIDISCIPLINAR** I **INTERDISCIPLINAR**
- PRESÈNCIA DE LES **ÀREES ARTÍSTICOEXPRESSIVES**
- INTERVENCIÓ DE LES FASES PRÒPIES D'UN **PROCÉS CREATIU:** INVESTIGACIÓ, PRODUCCIÓ, DIFUSIÓ I VERIFICACIÓ
- DESENVOLUPAMENT DEL **PENSAMENT CRÍTIC I DIVERGENT** (VIVÈNCIA REFLEXIVA)
- EDUCACIÓ COM A **PRODUCCIÓ CULTURAL** (TRANSMISSIÓ VERSUS CREACIÓ)

TIC

COMUNICACIÓ
AUDIOVISUAL

ELEMENTS TRANSVERSALS **IMPRESINDIBLES**
PER A L'APRENENTATGE A DISTÀNCIA

Volem fer esment a dos condicionants fonamentals: la necessitat de vehicular la metodologia i el treball curricular per àmbits posant en especial valor **l'ús de les TIC i la comunicació audiovisual**, que si ja són de **consideració imprescindible com eines transversals** per sí mateixes en l'era de la imatge i la tecnologia, ho són encara més quan no podem descartar la circumstància d'haver de fer la docència i l'aprenentatge a distància, a través de les xarxes i els mitjans digitals.

LÍNIES ESTRATÉGiques DEL PAF

Recordem que entre les línies estratègiques d'actuació del PAF (Pla Anual de Formació permanent del professorat) es troben els 3 pilars que fonamenten aquesta proposta metodològica:

4.6. Incorporació de les TIC

4.7. Desenvolupament del currículum

4.8. Educació ambiental i desenvolupament sostenible

EDUCACIÓ FÍSICA

EDUCACIÓ FÍSICA

Atenint-nos a la controvertida relació des de l'Educació Física als videojocs, més encara, si ens situem en el període de l'Educació Primària i secundària on la pràctica motriu adquireix una importància vital quant al mateix desenvolupament dels nostres xiquets i xiquetes. Es fa encara més necessari comptar amb l'ús dels jocs digitals en qualsevol de les seues formes o plataformes com **aliats** (videojocs, apps, xarxes socials, etc).

Això vol dir, incorporar de manera directa en el procés de creació de videojocs de la proposta "Planeta Debug, videojocs per a salvar el planeta" **propostes actives** per a fomentar un ecologisme actiu així com la **pràctica d'un estil de vida saludable** i sostenible entre l'ésser humà i el nostre planeta. Un **ABPA** on estiga l'EF com a **detonant d'una virtualització d'un projecte gamificat** en un posterior format de videojoc podria ser exemple del que estem parlant.

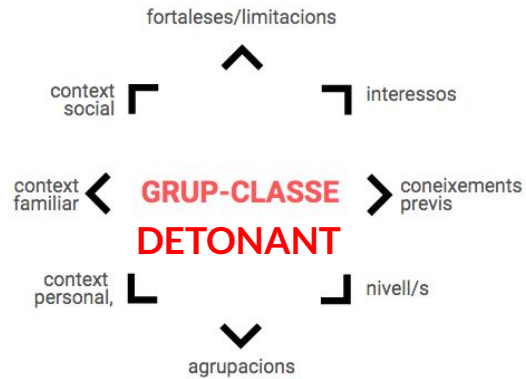

EDUCACIÓ FÍSICA

Planeta
Debug

EDUCACIÓ FÍSICA

L'àrea d'Educació Física tant en Primària com a Secundària té **critèris d'avaluació** referents a les activitats al medi natural, així com a l'ús de les TIC.

Primària:

5tEF. BL2.2 Realitzar activitats físiques i jocs com senderisme, orientació, circuits, etc. en el medi natural o entorns no habituals, aplicant les tècniques adequades i realitzar accions concretes per a la seua preservació.

Secundària:

2EFBL3.2.- "Realizar actividades físicodeportivas inclusivas del nivel educativo adaptadas al medio natural en entornos próximos aplicando las técnicas adecuadas en función de sus posibilidades..."

2EFBL5.5.- "Colaborar en entornos virtuales de aprendizaje (Referido al uso de las TICs)..."

EDUCACIÓ FÍSICA

Els indicadors d'èxit relacionats al document pont especifiquen més encara quan ens parlen de “per a preservar el medi natural (evitar residus, fomentar la recollida, etc).

Això, té una deriva clara a l'hora de la creació de les narratives i mecàniques del procés creatiu previ a la pròpia virtualització en forma de videojocs. Posem com un parell de propostes com a guia:

EDUCACIÓ FÍSICA

ALTRES PROPOSTES

- a) Activitat de #Plogging: modalitat esportiva sorgida a Suècia que consisteix en agafar la brutícia que et trobes mentre vas a córrer o fas senderisme.
- b) Jocs amb GPS que t'obliguen a moure't per aconseguir reptes (ex. Pokemon Go)
- c) Propostes d'avisos de salut i/o pop ups d'informació amb consells per a gestionar l'ús dels dispositius de joc. Relacionant això amb les activitats aeròbiques al medi natural i l'ecologia.
- d) Propostes relacionades amb l'expressió del cos per a crear fotos o dibuixos que després poden formar part del joc.
- e) Propostes de Realitat Virtual (VR), Augmentada (AR) o Mixta (MR)

MÚSICA

Enfocament pedagògic musical on l'alumnat es converteix en **PROSUMIDOR**.

Metodologies actives on
l'alumnat passa de consumir a
produir contingut

PRIMÀRIA

BLOC 1. ESCOLTA

BLOC 2. LA INTERPRETACIÓ MUSICAL

BLOC 3. LA MÚSICA, EL MOVIMENT I LA DANSA

SECUNDÀRIA

BLOC 1. INTERPRETACIÓ I CREACIÓ

BLOC 2. ESCOLTA

BLOC 3. CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS

BLOC 4. MÚSICA I TECNOLOGIES

BLOC 5. ELEMENTS TRANSVERSALS.

MÚSICA

CONTINGUTS

CRITERIS
D'AVALUACIÓ

COMPETÈNCIES

INDICADORS
D'ÈXIT

DISSENY DE SEQÜÈNCIA METODOLÒGICA I TASQUES

Tasques i procediments que atenen als **indicadors curriculars**:

- La interpretació i creació sonora (sonorització de propostes audiovisuals).
- L'experimentació sonora
- La selecció, anàlisi i argumentació
- L'edició d'àudio

Exemples d'aplicació directa a l'aula

EPVA

BLOC 0. ELEMENTS TRANSVERSALS

PRIMÀRIA

BLOC 1. EDUCACIÓ AUDIOVISUAL

BLOC 2. EXPRESSIÓ ARTÍSTICA

BLOC 3. DIBUIX GEOMÈTRIC

SECUNDÀRIA 1er

BLOC 1. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

BLOC 2. FONAMENTS DEL DISSENY

SECUNDÀRIA 2n, 3er, 4rt*

BLOC 1. EXPRESSIÓ PLÀSTICA

BLOC 2. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

BLOC 3. DIBUIX TÈCNIC

*BLOC 4. FONAMENTS DEL DISSENY

EXPRESSIONI PLÀSTICA I ARTÍSTICA

- Llenguatge visual: línia, pla, color, textura
- Forma. Figura i fons. Percepció visual.
- Simbologia del color / possibilitats expressives

COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

- Ús de dispositius electrònics i informàtics
- Guió narratiu
- Caracterització dels personatges i creació d'escenaris
- Composició i seqüenciació de les imatges
- **Interacció amb altres llenguatges (musical, gestual, escrit etc.)**

DIBUIX TÈCNIC

- Sistemes de representació: perspectives
- Angles i moviments (gir, translació, simetria)
- Formes geomètriques

DISSENY

- Difusió del projecte: disseny gràfic

// PROCÉS CREATIU

*“Doncs bé, l’educació artística, tal com l’entenem molts, utilitza activitats que són projectes –de llarga durada o d’altres més acotats–, té una **metodologia projectual** al darrere, que parteix de **problemes i reptes** a partir dels quals formular-se **preguntes**, pensar idees que ens ajudin a treballar el que volem dir, entrar en **processos de recerca d’informació i d’experimentació**, organitzar-se com a equip, fer públic i avaluar el que s’ha fet, predisposar-se a la crítica... Tot això ho busquen ara moltes matèries i l’educació artística ho té integrat de fa temps”.*

Montserrat Planella:

<http://diarieducacio.cat/montserrat-planella-leducacio-artistica-mes-eines-avaluar-desde-complexitat/>

COMPETÈNCIA DIGITAL

Informàtica >> Bloc programació

BL4.1. Crear aplicacions senzilles, com són animacions o videojocs, utilitzant un entorn per a l'aprenentatge de la programació i seguint una estratègia guiada.

Altres matèries >> Criteris avaluació CD

2n d'ESO Bloc : Processos, mètodes i actituds en matemàtiques

2n.MAT.BL1.14. Col·laborar i comunicar-se per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals, i fent servir eines de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge; aplicar bones maneres de conducta en la comunicació, i prevenir, denunciar i protegir uns altres companys de les males pràctiques com el ciberassetjament

PLANTILLA PROJECTES INTERDISCIPLINARS

//ANOMENAR

¿Quin producte final volem? Buscar un títol, un nom descriptiu utilitzant el naming si s'escau.

//CONTEXT

Com és el grup-classe amb qui anem a treballar? Pensar en una adequació de l'espai de l'aula o del treball en línia.

//METES D'APRENENTATGE

Per què vull que l'alumnat investigue sobre açò?
Quines matèries integraran el projecte?
Extraure els criteris d'avaluació i els indicadors d'èxit dels documents pont de Primària i Secundària.

//TEMPORITZACIÓ

Com organitzaré el procés de treball?
Detecció de les tasques que garantisquen l'assoliment dels criteris d'avaluació i indicadors d'èxit.

//CONTINGUTS

¿Quin son els continguts relacionats amb els criteris d'avaluació?
Els podem trobar las diferents documents pont de Primària i Secundària.

//ALIANCES

Amb quins agents externs puc trobar aliances?

//RECURSOS I EINES TIC

Quins recursos i eines TIC son necessaris?

//AVALUACIÓ

Quins eines i estratègies d'avaluació aplicarem?
Com les temporalitzarem?

Contacte

Us deixem les dades de contacte per a consultes o necessitats específiques:

// **Web:** portal.edu.gva.es/cefirae/va/inici

// **Contacte assessories:**

General: 12400792@gva.es

Àrea de música i arts escèniques: ae.musica@gva.es

Àrea TIC: ae.tic@gva.es

Àrea d'Educació Física: ae.ef@gva.es

Àrea de Plàstica, Visual i Audiovisuals: ae.plasticavisual@gva.es